

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

2013/2014

(Harmadik akkreditációs értékelés)

A

PÁPAI REFORMÁTUS TEOLÓGIAI AKADÉMIA

akkreditációs jelentése

a 2015/2/VIII/1 sz. MAB HATÁROZAT MELLÉKLETE

2015. február 27.

Előző intézményakkreditáció: 2008/7/VIII/1 sz. MAB határozat

TARTALOMJEGYZÉK

I. Akkreditációs minősítés	2
II. Minőségértékelés	3
II.1. A főiskola általános helyzetképe	3
II.2. A főiskola kulcsfontosságú eredményei	4
1. Oktatás	4
2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység	5
3. Gazdálkodás.....	5
II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (ESG 1. rész).....	5
1. Intézményi stratégia és eljárások a minőség biztosítására.....	6
2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése	7
3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere	7
4. Az oktatók minőségének biztosítása.....	8
5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások.....	8
6. A főiskola belső információs rendszere.....	9
7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	9
III. Az intézmény további működésére vonatkozó javaslatok	10
IV. Az intézményben folyó hitéleti képzések értékelése	12
teológia [lelkész] osztatlan mesterképzési szak.....	12
katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak	16
A Pápai Református Teológiai Akadémia által folytatott képzések	20
A látogató bizottság tagjai.....	20
A látogatás időpontja.....	20

**A PÁPAI REFORMÁTUS TEOLÓGIAI AKADÉMIA
AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE**

I. Akkreditációs minősítés

<p>Pápai Református Teológiai Akadémia</p>	<p>2015/2/VIII/1 SZ. MAB HATÁROZAT</p> <p>A (akkreditált)</p> <p>A főiskola akkreditációja – az intézményakkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2019. december 31-ig hatályos.</p>
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló hatályos 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **Pápai Református Teológiai Akadémiát a MAB főiskolaként akkreditálja**¹. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Az intézmény az Nftv. szerinti^{2 3} képzési szerkezetben folytat képzést⁴.
- Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma **13 fő**⁵. Emellett az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók legalább **hatvan** százalékát munkaviszony, illetve munkaviszonnyal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatja (**26 főből összesen 16 fő: 62 %**).
- A munkaviszony, illetve munkaviszonnyal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább **egyharmadának** van tudományos fokozata (**16 főből összesen 11 fő: 69 %**).
- Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, – valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákétkezési lehetőségekkel) és pénzügyi eszközökkel.
- Az intézményi dokumentumok⁶ kidolgozottak, rendelkezésre állnak.
- Az intézmény minőségbiztosítási és – fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek a *II. és III. fejezetben megfogalmazott észrevételekre tekintettel*.

Az intézmény *teológia* osztatlan mesterképzési szakja, valamint *katekéta–lelkipásztori munkatárs* alapképzési szakja az alábbiak szerint 2019. december 31-éig hatályos akkreditációt kap 2016. szeptemberében induló követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával. Ezen eljárásoknak az Nftv. 6. § (2) bekezdésében és 91. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel kihatása lehet az intézmény akkreditációjára is.

¹ Nftv. 115. § (4) Az e törvénynek megfelelő fenntartási rendszert, intézményi, szervezeti felépítést, személyi feltételeket – ha e törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz – a **felsőoktatási intézményeknél 2015. szeptember 1-jéig kell kialakítani**.

² Nftv. 6. § (2) Legalább két képzési, illetve tudományterületen vagy művészeti ágban, legalább négy szakon, a következő választható képzési szerkezetben folytat képzést: alapképzés, vagy alap- és mesterképzés, vagy alap-, valamint mester- és doktori képzés, vagy mester- és doktori képzés.

³ Az Nftv. 91. § (5) **Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény** a főiskola elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen, egy szakon jogosult alapképzés folytatására.

⁴ Ld.: a *Függelékben* felsorolt szakok jegyzékét

⁵ Sajnálatos módon az intézményi összesítő táblázat 6 fővel kevesebb oktatót tartalmaz, mint a két szak táblázatai összesen. A részmunkaidős (AE1) oktatók száma nem állapítható meg pontosan, de a rendelkezésre álló adatok alapján is megállapítható, hogy a munkaviszonyban és az azzal azonos elbírálás alá eső jogviszonyban foglalkoztatott oktatók száma eléri a 60%-ot.

⁶ Alapító okirat; küldetésnyilatkozat; organogram; intézményfejlesztési terv; szervezeti és működési szabályzat; minőségbiztosítási szabályzat; az éves intézményi önértékelések; az előző akkreditáció MAB határozata.

II. Minőségértékelés

II.1. A főiskola általános helyzetképe

Honnan – hova tart az egyetem

A Pápai Református Teológiai Akadémia (PRTA) 50 évi kényszerszünet után 1991-ben mint államilag elismert főiskola kezdte újra működését. Az intézmény kizárólag hitéleti képzést folytat. A jelenlegi képzések a bolognai átalakulás keretében 2006/2007-es tanévben indultak:

- *teológia osztatlan mesterképzési szak, lelkész valamint teológus szakirányokon.*
- *katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak, katekéta szakirányon, székhelyen kívüli képzésként, majd a 2007/2008-as tanévtől székhelyen folyó képzésként.*

A MAB 2006/9/XII. sz. határozatában a korábbi teológus, illetve teológus–lelkipásztor szakokat egységesen osztatlan teológia mesterképzési szaknak (10–12 féléves mesterképzés) ismerte el.

Ezzel egy időben nem indult újabb évfolyam a főiskolai szintű hitoktató szakon és a szintén főiskolai szintű teológia szakon, valamint lezárult a képzés a posztgraduális missziói szakirányú továbbképzési szakon is.

A 2008-as akkreditáció az intézményt és a benne folyó oktatási munkát alapvetően rendben találta, a 2008-as plénumhatározat nem írt elő működési, képzési vagy más területet érintő változtatást. Javítási javaslatot tett a minőségbiztosítás terén, valamint regisztrálta a hagyományos képzésekről történő áttérést az új típusú képzésekre. Az intézményben bekövetkezett legjelentősebb változás ehhez az átálláshoz köthető.

A 2014-es helyszíni látogatás során lehetőség nyílt arra, hogy a lakonikus önértékelési anyagból megismert információkat a főiskola kiegészítse, pontosítsa. Ennek fontos eleme volt az intézményi vezetéssel, a szak- és tantárgyfelelősökkel, a minőségbiztosítás felelőseivel folytatott beszélgetés és nem utolsósorban a hallgatói találkozó is.

Az intézmény fenntartója folyamatos, szoros és aktív kapcsolatban áll az intézménnyel, melynek jele volt az is, hogy a helyszíni látogatás vezetői programján részt vett a fenntartó *Dunántúli Református Egyházkerület* püspöke és főgondnoka is. A főiskola az egyházkerület életében meghatározó szakmai, területi és spirituális bázisz szerepet tölt be. Ennek a bázisz szerepnek az elismerése az intézményi költségvetés jelentős hányadát kitevő fenntartói támogatásban is megnyilvánul. A református egyházon belül lelkészminősítési rendszer működik, a kikerülő lelkészek gyakorlati munkájának a felügyeletét az egyházkerület püspöke látja el.

Az intézmény működési körülményei közül az egyházi háttér tekintetében kiemelendő, hogy a Dunántúli Egyházkerület a hívek számát és a gyülekezetek elszórtságát tekintve a legkisebb magyarországi egyházkerület. Ebben a környezetben kell az intézménynek a küldetését betöltenie, noha a hallgatóság mintegy 30 %-a az ország más vidékeiről érkezik.

A hallgatói találkozón a hallgatóság mintegy fele vett részt, mindkét szak több évfolyamát is képviselve. A beszélgetésen már végzett hallgatók is jelen voltak. A találkozó során a hallgatói véleménynyilvánítások meggyőzően visszaigazolták annak – az intézményi SZMSZ-ben is megfogalmazott – minőségbiztosítási törekvésnek a megvalósulását, mely szerint „*a képzés, a kutatás-fejlesztés, az alap és kiegészítő tevékenységek ellátása magas színvonalon történjék, és biztosítva legyen ezek folyamatos tökéletesítése, valamint ennek eredményeképpen magas színvonalú tudást és képességet igazoló oklevél kerüljön kiadásra*” (PRTA SZMSZ 10. fejezet 34. §).

A főiskola dokumentumai, szervezete, vezetése, intézményi stratégia

Az intézmény működéséről szóló részletes beszámolók az intézmény honlapján megtalálhatóak. A dokumentumok alapvetően tükrözik az intézmény rendtartására és oktatási feladatai végzésére vonatkozó szabályokat. A *Szervezeti és Működési Szabályzat* (SZMSZ) utoljára 2011 szeptemberében lett frissítve, az új felsőoktatási törvény és az egyéb jogszabályváltozások mindenképpen indokolják a szabályzat áttekintését. Az SZMSZ szerint a legfőbb döntéshozó szerv a Szenátus, amely az intézmény vezetése keretében felügyeli a szakkollégiumot és a kollégiumot is. A főiskolán három oktatási és két kutatóintézet működik. Nem egyértelmű, hogy az intézetek mellett működnek-e tanszékek. Az önértékelésben megemlítsre kerül az Egyháztörténeti Tanszék, az SZMSZ azonban nem nevesít külön

tanszékeket, bár a minőségfejlesztés kapcsán a hallgatók értékelését a tanszékek feladatává teszi. A fenntartóval való közvetlen kapcsolat az intézményi stratégia integráns eleme. A FOI-ban folyó kutatások központjaiként működő két kutatóintézet munkája színvonalas és szervesen épül be a főiskolai oktatási rendbe. A főiskola méreteit figyelembe véve kérdéses, hogy szükséges-e intézeti és tanszéki szintű differenciálás (ennek kétsége a fentebb megállapítottak szerint napi működés szintjén is felmerül), és szól-e emellett fontos érv, hogy ezektől látszólag elkülönült kutatóintézetek is működjenek. Az intézmény fontos jövőbeni feladata tehát a szervezeti struktúra átgondolása és a dokumentumok naprakész aktualizálása, frissítése.⁷

A stratégiai döntéseket a fenntartó jóváhagyása határozza meg. A döntések az önértékelés szerint is „számtalan esetben okoznak konfliktusokat”, ennek oka részben az új igények megjelenése, részben azonban az is, hogy a döntési rendszer nem eléggé áttekinthető. Könnyítené az intézmény helyzetének elemzését, ha a képzési szerkezet áttekintését is tartalmazná a deskriptív bemutatás mellett.

A honlapon megtalálható intézményfejlesztési terv részletesen meghatározza az intézmény közép- és hosszú távú stratégiáját, a 2013/2014. tanévtől évekre lebontva – fontos lesz azonban, hogy e tervek megvalósulását rendszeresen monitorozza is az intézmény vezetése.

A főiskolai C-SWOT analízis

Az egyszerű formai szempontokat meghaladó C-SWOT analízis részletes helyzetelemzést ad, több ponton is reális fejlődési utat mutat az intézménynek, nem hallgatja el a nehézségeket, a gyengeségeket és a fenyegető veszélyeket sem. Az intézmény számára adott korlátok ugyanakkor nehezen átléphető kereteket jelentenek (pl. dunántúli szórványhelyzet, létszámkeret, tanárok lelkesi „másodállása”, a gyakran változó jogszabályi háttér).

Számos fejlesztési lehetőséget is megjelöl az elemzés (képzési kínálat bővítése, kutatási tevékenység fejlesztés, katechetikai intézet létesítése, külső együttműködések erősítése stb.), kérdés, hogy ezek közül melyeket, és milyen formában lehet valóra váltani, tekintettel a feltárt veszélyforrásokra és a jelen értékelésben foglaltakra is. Iránymutatóak az elemzésből levont következtetések, végrehajtásuk az intézmény elsődleges feladatai közé tartozik. A forráslehetőségek megragadását (pályázati tevékenység) azonban nem volna célszerű pusztán a továbbképzésekre fordítani, melyet bizonyára a főiskola sem akar pusztán erre a területre koncentrálni.

II.2. A főiskola kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

A főiskola képzési szerkezete, a képzések eredményessége

A főiskola kizárólag hitéleti képzést folytat, két szakon (katekéta–lelkipásztori munkatárs alapképzési szak és teológia osztatlan mesterképzési szak). Az önértékelés meglehetősen általánosságban mozgó leírást tartalmaz. A függelékben található táblázatokból kiderül, hogy a lemorzsolódás, főleg az alapképzésben, meglehetősen magas: a vizsgált öt év alatt összesen 37 hallgató nyert felvételt, 11 fő tett záróvizsgát, és mindössze 8 kapott oklevelet. Az osztatlan képzésben kedvezőbb a helyzet: a felvett 51 hallgatóból 28 tett záróvizsgát, s kettő kivételével mindnyájan átvehették diplomájukat is. A lemorzsolódás tehát nem elhanyagolható mértékű, aminek legfőbb oka a nyelvvizsgahiány és a vizsgák színvonalának nem kellő alapossággal felmért megítélése hallgatói részről. Ennek enyhítésén a főiskola több eszközzel is dolgozik.

Az intézményfejlesztési terv szerint az új szerkezetű képzések beindításával egyidejűleg az oktatott ismeretanyagot is korszerűsítették. A középiskolai képzésből egyre csökkenő ismeretanyaggal és egyre kisebb tanulási készséggel érkező hallgatók igényeihez igazítva, és a csökkenő motivációs szintnek megfelelően a választható tantárgyak korábban igen tág körét, főként a nem szakmai tantárgyakon belül, felváltották a készségfejlesztő tárgyak, legnagyobb részét gyakorlati jelleggel.

A nagyobb létszámú teológia szak tantervét évente felülvizsgálva igyekeznek megfelelni a változó lehetőségeknek és elvárásoknak. Ez a folyamatos változás mind az intézmény, mind a hallgatók részéről

⁷ Az LB jelentés tervezetére küldött észrevételeiben a főiskola jelezte, hogy a korábbi tanszéki rendszer megszűnt, helyette intézetek működnek, melyeken belül egyes esetekben a szóhasználat szintjén megmaradtak bizonyos megkülönböztetések, melyek a régi tanszéki struktúra elnevezéseivel (illetve szűkebb tudományos szakterületek elnevezéseivel) azonosak.

sok energiát igényelt, a jövőben talán jobban kell ügyelni az átgondolt változtatásokon alapuló állandóság szempontjára is. Ezt persze befolyásolhatják a jogszabályi változások is. A kisebb létszámú katekétá–lelképásztori munkatárs alapszak tanterve, éppen a kis létszám miatt, az elmúlt négy évben nem változott.

A tehetséggondozásra kiemelt figyelmet fordít az intézmény. A tehetséges hallgatókat bevonják a kutatási programokba, és az elmúlt öt évben öt hallgató is felvételt nyert valamelyik egyetem doktori iskolájába, 2013 óta a főiskola részt vesz az Erasmus programban is.

Végzettek elhelyezkedése

Az intézmény az önértékelés szerint rendelkezik DPR-rel (11. o.), a 30. oldalon azonban kiderül, hogy ez „nem került kidolgozásra”. A végzetekkel történő kapcsolattartásnak viszont sok informális eszköze van. A kis és átlátható léptékű képzési rendszer és a fenntartó által a későbbiekben is könnyen elérhető végzetek véleménye így közvetlenül visszacsatolható.

2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység

A főiskolán folyó képzés egyik erőssége a jól képzett oktatók és kutatók alkalmazása. Az elmúlt években a főváros elszívó hatása itt is érvényesült, két minősített oktató került fővárosi felsőoktatási intézménybe, egy harmadik szintén a fővárosban végez egyházi szolgálatot. Ezt a kiesést sikerült részben egy alkalmazásban álló oktató minősítésszerzésével, részben két további minősített oktató felvételével pótolni. A főiskola fontos értékének tartja a folyamatosan fiatalodó, magasan kvalifikált oktatói karát.

A főiskola hosszú távú célja a konkrét oktatási feladatok ellátása mellett az is, hogy a *Dunántúli Református Egyházkerület* területén levő gyülekezetek legmagasabb szintű szellemi központjaként működjön, ápolja és továbbvigye a magyarországi reformáció és az egyetemes keresztyénség közös lelki, szellemi és kulturális hagyományait. Arra törekszenek, hogy a dunántúli reformátusság értékeit a legmagasabb szinten őrizzék és ápolják, hiszen a főiskola az egyetlen dunántúli protestáns felsőoktatási intézményként van jelen a régióban.

Az intézmény K+F tevékenysége kimagaslóan jó, az erről készített beszámoló az intézményi önértékelés leggazdagabb és legrészletesebb fejezete. A különböző kutatási területek képviselői a saját témájukban kimagasló publikációs és kutató tevékenységet mutathatnak be, számos szakmai projektben vesznek részt. (Samaritanus Pentateuchus /kritikai kiadás/ projektben való részvétel német vezetéssel, az Protestáns Újfordítású Biblia újszövetségi szövegrevíziója, Kálvin-fordítások stb.)

A több, párhuzamosan folyó kutatási területen folyó munka keretei jól beláthatóak. A fenntartói igényeknek megfelelő tudományos és alkotó (publikációs) tevékenység összehangolható, a külföldi partnerintézmények szerepe motiváló hatású. Az intézmény szerepe elsősorban regionálisan számottevő, de kiterjedtek a külső-belső szakmai kapcsolatok, országos és nemzetközi szinten is. Az intézmény fiatal és idősebb oktatói rendszeres résztvevői a hazai és nemzetközi szakmai rendezvényeknek, programoknak.

3. Gazdálkodás

Az intézmény állami támogatása az elmúlt hat évben jelentősen csökkent, 2008-ban a kiadások 82%-át fedezte, 2013-ban már csak 60%-át. Ez igen szigorú gazdálkodásra kényszeríti az intézményt. A kiesést a fenntartó igyekszik ellensúlyozni.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (ESG 1. rész)

A főiskola minőségbiztosítási törekvéseiben két meghatározó szempont azonosítható. Az egyik ilyen elem a hitéleti képzés meghatározó szerepe, az ehhez szorosan kapcsolódó alkalmasság és elhivatottság, ami folyamatosan az értékelés középpontjában áll. A másik elem a folyamatok teljes körét átható személyes jelleg, amely a mintegy 70 fős hallgatói és a 11 fős oktatói létszámból adódódik.

Az intézmény által benyújtott önértékelés az intézményben folyó minőségbiztosítási tevékenységet, formai értelemben az ESG szempontrendszer szerinti struktúrában mutatja be. A bemutatás tartalmi elemeiben elsősorban az intézményi sajátosságok kapnak hangsúlyt, a MAB által elvárt tartalmi szempontok esetenként nem, vagy egymást átfedve jelennek meg. A válaszok relevanciája a szempontrendszerhez nem minden esetben volt azonosítható. Példaként említjük, hogy az intézmény, tekintettel a méretéből adódó sajátosságokra, formális OMHV, illetve DPR eljárásokat a gyakorlatban

nem működtet. A hallgatói értékelés részét képező szenátusi meghallgatás, vagy a tutori rendszer ugyancsak az intézményi működés speciális sajátosságaira utalnak.

Az elért eredmények elismerésének hangsúlyozása mellett megállapítható, hogy a minőségbiztosítási törekvések napi gyakorlatával összhangban levő, az intézmény életéhez illeszkedő minőségbiztosítási rendszer mint „zsinórmérték” kialakítása és működtetése az intézmény fontos jövőbeni feladata.

Összességében megállapítható, hogy az intézmény minőségbiztosítási törekvéseinek informális csatornáin a gyakorlatban hatékonyan és eredményesen működnek. Ezt elsősorban egy mélyen gyökeredző, minden érintett által közösen elfogadott normarend biztosítja.

1. Intézményi stratégia és eljárások a minőség biztosítására

Az intézmény számos minőségbiztosítási törekvést, szándékot mutat be. A minőségbiztosítási tevékenységet szabályozó dokumentumok a honlapon elérhetőek, egy rövid, átfogó tájékoztatóval a minőségbiztosításhoz kapcsolódó egyes eljárásokról.

Az értékelés során, követjük az intézményi önértékelésben szereplő témakörök sorrendjét.

A vizsgálandó területek. Az intézmény küldetését, értékrendjét, jövőképét *Küldetésnyilatkozatban* rögzítette. A nyilatkozat és az *Intézményfejlesztési terv* a honlapon hozzáférhető. Az IFT-hez kapcsolódó egyes dokumentumokat a látogató bizottság a helyszínen megtekintette. Az önértékelés nem tér ki a minőségbiztosítás dokumentumaira, a honlapról *Minőségügyi rendszerterv* (2008), *PRTA Minőségbiztosítási rendszer* (2009), *PRTA Szervezeti és Működési Szabályzat* (2011) dokumentumok érhetőek el. Az SZMSZ külön részletesen tárgyalja az intézmény minőségbiztosítással összefüggő feladatait. Meghatározza a Szenátus, a rektor és a minőségügyi koordinátor feladatkörét. A Minőségfejlesztési programot csupán általánosságban, „tudatos és szervezett tevékenységek összessége”-ként értelmezi. Feladatokat, határidőket és felelősöket tartalmazó minőségfejlesztési programot az intézmény nem készít. A bemutatottak alapján a szabályozási rendszer indokolatlanul terjedelmes, túlzóan általános, és így az intézményi sajátosságokhoz is kevésbé illeszkedő.

Az intézményfejlesztés stratégiája. Az önértékelésnek ez a pontja az intézmény stratégiai céljait és területeit mutatja be. A célok meghatározása a képzés, a kutatás, a hitélet, a nemzetközi mobilitás, a humánpolitika és az infrastruktúra fejlesztés területekre terjed ki, alábontva 18 stratégiai cél azonosítható. A célokhoz a rendelkezésre álló IFT-ben és az önértékelési anyagban nincsenek mutatószámok rendelve. Álláspontunk szerint a bemutatott célok egy részének mérhetősége kétséges, a mérhetőség hiánya a későbbiekben erős korlátja lehet az eredmények objektív értékelhetőségének is.

Külső egyházi és tudományos kontroll. Az önértékelésben bemutatott tartalmi elemek az ESG „2. Képzési programok értékelése” pontjához kapcsolhatók, értékelésükre a későbbiekben, a hivatkozott pontnál térünk ki.

Az intézmény vezetési rendszere. Az önértékelés ebben a szakaszban a Szenátus „stratégiai és konkrét döntéshozói” szerepét, a hallgatói döntéshozói részvételt emeli ki.

A PRTA intézményi stratégiájához illeszkedő minőségbiztosítási rendszer kialakítása és működtetése. Idézzünk az önértékelésből: „A PRTA a magyarországi református lelkészképzés hagyományos minősítő és minőségbiztosítási rendszerét tartja szem előtt”. Ennek jellemzőjeként az önértékelési anyag a tanulmányi munka segítő figyelemmel kísérését, a spirituális-nevelési szempontok érvényesítését jelöli meg. Ebben a pontban egyes intézményi értékelő és tanulástámogató eljárások bemutatása történik. Az alcímből következő rendszerszintű leírás, az SZMSZ minőségbiztosítási fejezetéhez, vagy a Minőségbiztosítási rendszer dokumentációjához való kapcsolódás nehezen azonosítható.

A PRTA minőségbiztosítási szervezete. Az alpont az SZMSZ minőségbiztosításra vonatkozó fejezetét írja le.

Az intézmény és egységei működésének értékelése. Az önértékelésben bemutatott tartalmi elemek az ESG „5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások” pontjához kapcsolhatók, értékelésükre a későbbiekben, a hivatkozott pontnál térünk ki.

Az intézmény külső és belső kapcsolatainak kiterjedtsége, célszerűsége, tartalma és formái. Az önértékelésben bemutatott tartalmi elemek az ESG „7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása” pontjához kapcsolhatók, értékelésükre a későbbiekben, a hivatkozott pontnál térünk ki.

Az intézmény nem oktató munkatársai tevékenységének figyelemmel kísérése, motiváció, elismerés. Az önértékelés itt bemutatott tartalmi elemei az ESG „6. Belső információs rendszer” pontjához kapcsolhatók, értékelésükre a későbbiekben, a hivatkozott pontnál térünk ki.

2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése

Az intézmény fejlesztési stratégiáját alapvetően a fenntartó *Dunántúli Református Egyházkerülettel* fennálló együttműködés határozza meg. A főiskola képzéseit az *Egyházkerületi Tanács* jóváhagyja, képviselője részt vesz a felvételi eljárás lefolytatásában, az *Egységes Lelkészképesítő Bizottság* munkájában. Az intézmény vonzáskörzetében alacsony létszámú a merítési bázis, a hallgatók esetenként hiányos készségekkel érkeznek.

Az intézmény tervei között szerepel a hittanár–nevelőtanár (vallásstanár) és az etikatanár mesterképzések indítása közös képzésben a *Pannon Egyetemmel*, azonban a lehetőségek pontos felmérése és az előkészítés még a jövő feladata.

Az intézmény két szakján folytatott képzés felügyeletét a *Szenátus* látja el. A szakokon folyó munkáról az intézetek félévente beszámolót készítenek, az intézmény pedig éves beszámolót készít. A beszámolókat a honlapon nem elérhetőek el, de az intézmény belső dokumentációs rendszerében a helyszíni látogatás során hozzáférhetőek voltak. A *Szenátus* feladatkörébe tartozik azoknak a „munkaerőpiaci” változásoknak, illetve elvárásoknak a nyomon követése is, ami a szakok képzési tartalmára is hatással lehet. Ilyen pl. a végzett lelkész hallgatók alkalmazásához szükséges *egységes lelkészképesítő vizsga* teljesítését segítő képességfejlesztés beépítése a követelményekbe. Ez a vizsgakövetelmény a lelkészképzés minőségét, célirányosságát illetően egyúttal fontos külső visszajelzés is az intézmény számára.

Látszólag az intézményben oktatott két szak, az összesen mintegy 70 hallgató feladatainak koordinálása különleges szabályozási eljárásokat nem igényel, de az önértékelés megfogalmazása szerint „*az ellenőrző és korrekciós tevékenységek (...) legnagyobb nehézsége és veszélye a változás adminisztrációs és szervezeti követése.*” Ezek a követelményeket érintő korrekciós tevékenységek gyakoriak, a képzés (a felmenő rendszerű bevezetés kötelezettsége miatt) több párhuzamos mintatanterv-változat szerint folyik, a változtatások indokoltsága esetenként kérdéses.

3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A hallgatói teljesítmények értékelési rendszerét a 2013-ban hatályba léptetett *Tanulmányi és vizsgaszabályzat* (TVSZ) írja le. Megemlítjük, hogy az értékelés időszakában a honlapról elérhető volt egy másik vizsgaszabályzat, amelynek fedőlapján a 2002–2011 évszámok szerepelnek, így ez a dokumentum vélhetően hatályon kívüli. Ez a kettős tájékoztatási körülmény a hallgatóság körében tájékoztatási/tájékozódási bizonytalanságot eredményez(het). Amennyiben pedig az évszámok a tanulmányok megkezdésének évét jelzik, akkor azt egyértelműsíteni szükséges, és hasonló módon szükséges ezt jelezni az új szabályzaton is.

Az önértékelés részletesen bemutatja az abszolutórium megszerzésének, a szakdolgozat elkészítésének, a záróvizsga teljesítésének feltételrendszerét, a vizsgáztatás és értékelés eljárásait is. A méltányossági eljárások rendszere működik, a hallgatók több méltányossági megoldás közül is választhatnak.

A hallgatókkal folytatott beszélgetésen a hallgatók elmondták, hogy a TVSZ rendelkezéseit ismerik, a szabállyal kapcsolatos egyetértési jogukat a HÖK-ön keresztül gyakorolhatják.

A teljesítményértékelési rendszer három eleme külön figyelmet érdemel, mert speciális intézményi sajátosságokat hordoz. Mindhárom elemet a TVSZ szabályozza, a szabályozás lényegi elemeit az alábbiakban foglaljuk össze:

- A tutor-rendszerben minden hallgató lelki, szellemi, tanulmányi előmenetelét egy tutor-oktató felügyeli, segíti. A tutor az év végi minősítéshez írásban nyújtja be tutoráltjairól alkotott véleményét, belefoglalva a konzultációkat, a határidők betartását stb.
- A lelkész szakirányon a hallgatókat minden tanév végén a *Szenátus minősítő bizottsága* minősíti. A minősítés alapját a hallgató tutorának – főként a konzultációkon kialakult – véleménye, valamint az áhítatprédikációk időben való leadása, illő megtartása adják, valamint a HÖK írásos véleményezése. A tutor a rá bízott hallgatókról, ill. a HÖK minden hallgatóról évente írásos jellemzést ad a minősítő vizsgára.
- Az oklevél kiadásának előfeltétele, hogy a hallgató egy élő nyelvből középfokú, egy másik élő nyelvből alapfokú állami komplex típusú vagy azokkal egyenértékű nyelvvizsgával rendelkezzen. A középfokú nyelvvizsga nélkül a 9. félévre nem lehet beiratkozni. A négy fő nyelv az angol, a német, a francia és a holland. A második nyelv nincs megkötvé.

A teljesítményértékelési rendszer szándékát megértve és elfogadva, a szabályozás egyes belső ellentmondásai miatt szükséges ezen értékelési megoldások felülvizsgálata, finomhangolása. E tekintetben az alábbi témakörök újbóli áttekintése javasolt: a lelkeség és a tanulmányi teljesítmény összevont értékelésének nyilvánosságra hozatala, a HÖK szerepe a teljesítményértékelésben, valamint az előrehozott nyelvvizsga követelménye.

Kiemelendő az akadémia hallgatói és a gimnázium tanulói között folyó mentorprogram is, amelynek keretében a hallgatók egy-egy középiskolai osztály lelki gondozásáért és közösségfejlesztéséért felelnek a felek kölcsönös meglegedésére.

4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az önértékeléshez benyújtott táblázat adatai alapján a 2013/14-es tanévben a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók száma 13, a részmunkaidőben foglalkoztatott és óraadó oktatók száma szintén 13. Az oktatók száma összesen 26 fő. Az összes oktató közül 14 fő rendelkezik tudományos fokozattal (54%). A 13 fős teljes munkaidős oktatói állományból 9 fő rendelkezik tudományos fokozattal (70%). Az intézmény az oktatási tevékenység színvonalát a minősített oktatók magas számarányán, a kutatási és publikációs tevékenység ösztönzésén keresztül kívánja biztosítani. Ennek érdekében, a fenntartóval együttműködve átvállalja a PhD, illetve habilitációs eljárások díjait, kutatói félveket engedélyez, kutatói ösztöndíjak elnyerését támogatja.

Mind a *Biblikus Intézetben*, mind a *Szisztematikus és Történeti Intézetben* szerves építkezés folyik a szakmai tapasztalatok átadására a következő oktatói generáció felé, a *Gyakorlati Teológiai Intézet* oktatói utánpótlása látszik pillanatnyilag kritikussnak.

Az oktatók bemutatkozása, publikációs tevékenysége a <http://www.ppta.hu/prta/intezetek> weblapon hozzáférhető. Az oktatói teljesítmények és a kurzusok minőségének értékelését a főiskola éves önértékelő jelentése tartalmazza.

A hallgatói elégedettségmérés lehetőségét az intézmény által működtetett elektronikus tanulmányi nyilvántartás (ETN) biztosítja. A rendszer által kezelt kérdőíveket a HÖK gondozza, de formális OMHV eljárás a gyakorlatban nem működik. A hallgatói találkozó hozzászólásai is azt az álláspontot erősítették, hogy a személyes kapcsolattartás és problémakezelés lehetősége mellett formális eljárás fenntartása nem indokolt. A bizottság álláspontja szerint az anonimitás biztosítása, a dokumentálhatóság és a kurzusokkal kapcsolatos visszajelzések trendjeinek figyelése, és nem utolsósorban a jogszabályi előírás alapján [Nftv. 61. § (1) bekezdés] az oktatói munka hallgatói véleményezésének formális rendjét szükséges kialakítani. Előny, és a hallgatói elégedettségmérés kapcsán erről sem szabad megfeledkezni, hogy a hallgatói elégedettség pozitív eredményeinek közzététele jelentős PR erővel is bírhat.

5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A 3. pont kapcsán a tutori rendszer működését már érintettük. A hallgató jogosult az oktatói közül tutort választani, illetve újraválasztani. Az első évfolyamos hallgatók számára a Szenátus jelöl ki tutort. A felsőéves hallgató legalább havi egy alkalommal köteles tutoránál jelentkezni. A tutor havonta legalább egyszer összehívja a tutorcsoportot. Az önértékelés több helyen, több más tanulástámogatási megoldásról is beszámol („otthonóra”, „kollektív fogadóóra”, lelkipásztor alkalmazása). Az intézmény kis létszámából adódóan ezek a megoldások hatékonyan szolgálják a hallgatói előmenetel támogatását.

Az SzMSz 6. sz. mellékletében, az organogramban jelölt Mándi Márton István Szakkollégium jelenleg nem működik.

A TVSZ rendelkezése szerint „a nyelvtudás megszerzéséhez az intézmény legfeljebb 6 féléven át biztosít térítésmentesen nyelvórákat”. A helyszíni látogatás során kapott információk szerint – a nyelvismeret hiánya miatt – kevés a külföldi részképzést vállaló hallgatók aránya.

A törvényben rögzített ösztöndíjak pályázati rendszere és folyósítása rendben működik, az állami támogatásokat az egyház és a fenntartó egyházkerület saját erőből kiegészíti, így biztosítva további lehetőséget a rászoruló és az átlagon felül teljesítők támogatására.

Az infrastruktúra teljes felújítására 10 éve került sor. Az intézményben összesen 8 tanterem, egy 300 fő befogadására alkalmas konferenciaterem és egy 60–70 fős konferenciaterem áll rendelkezésre. Az oktatást végző három intézethez öt tanszéki szoba tartozik, ahol az oktatott tárgyakhoz tartozó több ezer kötetes könyvtár is helyet kapott. A teológiai szakkönyvtár egyrészt az egykori *Pápai Teológiai Főiskola*

Teológiai Szemináriumának anyagát (a XVI. századtól az 1950-es évekig, 40.000 kötet), másrészt a *Wuppertali Predigerseminar* anyagát (a XX. század klasszikus teológiai anyaga, 20.000 kötet) tartalmazza. A *Központi Teológiai Könyvtárban* elérhető az EBSCO adatbázis anyaga is. A főiskola épületében az intézmény valamennyi hallgató számára internátusi férőhelyet tud biztosítani. Az intézmény felszereltségéről, a kollégiumi elhelyezés lehetőségeiről az intézmény honlapján, a Felvételizőknek menüpont alatt tájékozódhatnak az érdeklődők. Büfé, étkezési lehetőség az épületen belül nincs, bár ez a hallgatók számára problémát nem okoz.

Az intézmény rendelkezik a létszámmal arányos oktatástechnológiai eszközökkel (projektorok, számítógépek, audiovizuális eszközök). A hallgatók részére szakmai kézikönyvtárral ellátott külön tanulószoba áll rendelkezésre. Az intézmény a hallgatók részére külső uszodabérletet és tornatermi lehetőséget biztosít. Ehhez a helyi református gimnázium nyújtja az infrastruktúrát.

A speciális szükségletű hallgatók számára az intézmény egyénre szabott segítséget nyújt (hangzó biblia, nagyított szövegek, támogatási idő meghosszabbítása stb.).

6. A főiskola belső információs rendszere

A belső információs rendszer bemutatása során az önértékelés csupán az ETN-re tér ki. Az ETN információkat szolgáltat a hallgatók számára a tanulmányokkal kapcsolatos ügyekről. A tanulmányi nyilvántartás adatai alapján a tanulmányi hivatal szemeszterre és tanévre vonatkozó statisztikai adatokat gyűjt és szolgáltat az értékelő jelentésekhez. Megjegyzendő, hogy a helyszíni látogatásra történő felkészülési időszakban az aktuális órarendi adatok a honlapon, a tanulmányi rendszerből nem voltak hozzáférhetők.

Az intézményi önértékelés a vezetők, szaktanárok, munkatársak, diákok belső kapcsolattartását problémamentesnek ítéli. A gazdasági, adminisztratív feladatok ellátását három alkalmazott végzi, ez a létszám külön információáramlási szabályozást nem igényel.

A DPR kapcsán az intézményi önértékelés arról számol be, hogy református lelkészi munkanélküliségről nincsenek információk. Az intézményben kiépített, formális DPR rendszert nem működtetnek, a végzett hallgatók pályaelemzéséről, munkaerőpiaci helyzetéről a személyes kapcsolatokon keresztül gyűjtnek adatokat. Jövőbeli feladatként jelölik meg a fenntartó által vezetett „Lelkész törzslap”-hoz mint lehetséges DPR adatbázis forráshoz történő kapcsolódás megvalósítását, valamint egy formális diplomás pályakövető rendszer kialakítását is.

7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

Az intézmény honlapjának szerkezete, kezelhetősége, formai megvalósítása teljesíti a korszerű tájékoztatással szembeni elvárásokat. A tartalmi aktualizálás esetenként nem naprakész, egyes szabályzatok eltérő verziói érhetők el (esetenként korrektúrák verzióban), egyes lényeges tartalmi elemek (pl. organogram, küldetésnyilatkozat) nehezen fellelhetők.

Az intézmény élő, közvetlen kapcsolatot tart fent a *Dunántúli és a Dunamelléki Református Egyházkerület*tal, a Kárpát-medence protestáns lelkészképző intézeteivel, házigazdái voltak 2013-ban a kárpát-medencei teológusok találkozójának. A főiskola képviselőin útján részt vesz a *Doktorok Collegiuma* szekciói munkájában, a közép-európai egyetemek teológiai fakultásai éves konferenciáján (SOMEF), a társintézmények rendezvényein.

A leendő hallgatók tájékoztatása többféle kommunikációs csatornán keresztül történik, így például szórólapok, részletes felvételi tájékoztató kiadványok segítségével, a honlapon és az internet által biztosított egyéb közösségi fórumokon. Az intézmény képviselői évente közelítőleg 40 dunántúli református gyülekezetbe jutnak el legációk szolgálatok és teológusnapok keretében. Oktatóik és hallgatóik tanévenként 2–3 dunántúli református középiskolában tartanak interaktív vendég hittanórát 11. és 12. évfolyamos középiskolai diákok számára.

A volt hallgatókkal való kapcsolattartás eszköze a *Rektori Hivatal* által működtetett intézményi levelezőlista.

III. Az intézmény további működésére vonatkozó javaslatok

1. Szükséges a főiskola szabályzatainak frissítése a 2011 óta bekövetkezett jogszabályi változások tükrében.⁸
2. Javasolt az intézményben történt szervezeti változásokat következetesen végigvinni a dokumentumok szintjén is, mert több intézményi szabályzatban, illetve az önértékelésben is szerepelt még a tanszék/tanszékvezető megjelölés, de az intézmény tájékoztatása szerint tanszékek már nem működnek a főiskolán, csak intézetek. Javasolt továbbá a szervezeti struktúra áttekintése a tekintetben, hogy az intézmény méreteihez, az oktatói-kutatói létszámhoz, a feladatkörökhöz és tényleges tevékenységhez szükséges-e, illetve indokolt-e a jelenlegi szervezeti tagolás, melynek további bővítése is szerepel az intézmény céljai között.
3. A képzési paletta bővítése előtt szükséges alapos felméréseket és elemzéseket készíteni a döntések megalapozottságának elősegítése érdekében.
4. Javasolt az intézmény számára, hogy jelölje ki a honlap gondozásának és a szabályzatok honlapon történő kezelésének formális szervezeti, személyi felelősét. A hatályukat veszített dokumentumok cseréje, a módosítások átvezetése, a honlap átvizsgálása és aktualizálása legyen rendszeres.⁹
5. Az intézmény minőségbiztosítási dokumentációjában történő tájékozódást nehezítette, hogy a látogatás idején a dokumentáció egyes elemei a honlap különböző menüpontjaiból voltak elérhetők (pl. az ETN, Irattár menüpontban – Minőségügyi rendszerterv; a Hallgatóknak, Szabályzatok menüpontban – PRTA Minőségbiztosítási rendszere, stb.). Javasolt egy egységes minőségbiztosítási menüpont létrehozása a honlap kezdőlapján. A menüpont alatt legyenek elérhetők a minőségbiztosítással összefüggő szabályzatok, minden publikus dokumentum, időrendi sorrendben a jelentések, beszámolók, a felmérések, visszajelzések eredményei.
6. Javasolt a minőségbiztosítás szabályozási rendszerének felülvizsgálata. Olyan szabályozási rendszer kialakítása lenne kívánatos, amely megfelel egyrészt – ahogy az önértékelés írja – „a magyarországi református lelkészképzés hagyományos minősítő és minőségbiztosítási elvárásainak”, másrészt segíti az intézmény ESG szempontrendszer szerinti (ön)értékelését. Konkrét folyamatokat szabályozzon, és összességében illeszkedjen az intézmény napi gyakorlatához.
7. Javasolt, hogy a Minőségfejlesztési program összeállítása során az intézmény tartsa szem előtt, hogy a program mindig az előző időszak értékeléséből adódó feladatokat tartalmazza, a feladatokhoz rendelt határidőkkel és felelősökkel. A feladatok eredménye legyen mérhető. A tervezésnek és a végrehajtásnak ez a ciklikussága megfelel a folyamatos javítás PDCA követelményének, és értékelhetővé teszi a minőségfejlesztés eredményességét is.
8. Javasolt hangsúlyt fektetni a pályázati lehetőségek intenzívebb kihasználására, amelyre az önértékelés is utal.
9. Szükségesnek látszik kialakítani és erősíteni az OMHV és a DPR formális eljárásait.
10. A TVSZ rendelkezése szerint a hallgatókat minden tanév végén a *Szenátus Minősítő Bizottsága* minősíti, melynek összetétele, feladatköre az SZMSZ-ben nem szabályozott. A szabályzat ilyen értelmű kiegészítése szükséges.
11. Aggályos, hogy a jelenlegi intézményi gyakorlat szerint a tutor az év végi minősítéshez írásban nyújtja be tutoráltjairól a lelkeség és a tanulmányi teljesítmény összevont értékelését. Ajánljuk annak mérlegelését, hogy a tanulmányi előmenetel és a lelkeség értékelése váljon szét. A lelkeség tekintetében a nyilvánosságra kevésbé tartozó értékelések születnek, kívánatos ezek gondos külön kezelése.

⁸ Az LB jelentés tervezetére küldött észrevételeiben a főiskola jelezte, hogy a 2011 óta bekövetkezett jogszabályi változásokat a Szenátus az SZMSZ-ben és a TVSZ-ben átvezette, a további szabályzatokban pedig 2015. március 30-ig elvégzi.

⁹ Az LB jelentés tervezetére küldött észrevételeiben a főiskola jelezte, hogy a honlap gondozásáért felelős szervezeti egységet (és személyt) 2015. február 17-én kijelölték.

12. Aggályos, hogy a tanulmányi minősítő eljárás során a HÖK értékelő szerepkörben jár el. Javasoljuk ennek a szerepkörnek a pontos körülhatárolását és az értékelés tárgyának meghatározását.
13. Megértve és elfogadva azt az intézményi szándékot, hogy a tanulmányok folytatásának előfeltételül a TVSZ a 9. félévtől középfokú nyelvvizsga követelményt ír elő, megjegyzendő, hogy az Nftv. 50. § (1) bekezdése az abszolutórium megszerzését nem köti nyelvvizsga feltételhez.

IV. Az intézményben folyó hitéleti képzések értékelése

<i>Pápai Református Teológiai Akadémia</i>	Akkreditációs minősítés
<p><i>teológia [lelkész]</i> osztatlan mesterképzési szak (12 félév)</p> <p>szakindítási MAB határozat: 2006/9/XII</p>	<p>2015/2/VIII/1/1 SZ. MAB HATÁROZAT</p> <p>A (akkreditált)</p> <p>A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén –</p> <p>2019. december 31-ig hatályos</p> <p>2015. május 31-éig a MAB-hoz benyújtandó intézkedési terv készítése mellett és 2016 szeptemberében induló követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.</p>

1. A jogszabályi és az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A képzési terv összhangban van a KKK-val. Az egyes modulok a rájuk vonatkozó KKK-ban megadott kreditértékeken belül vannak. A gyakorlati modul az utolsó képzési évben kapott helyet. A felkínált szabadon választható tárgyak kreditértéke az önértékelésben közölt mintatantervben nem éri el a szak teljesítéséhez szükséges összkreditérték 20 %-át.

A tantárgyak száma a mintatantervben több, mint amit az önértékelés összesítő táblázatában megadott az intézmény, ami nem baj, csak a táblázat nem pontos. Az órarendben számos tantárgy más félévben kap helyet, mint azt a mintatanterv tartalmazza. A mintatantervben szereplő tantárgyak több esetben eltérő elnevezést kapnak az órarendben. Az óraszámok a mintatanterv szerint meghaladják a minimálisként előírtat, az órarendben szereplő óraszámok azonban több esetben elmaradnak a mintatantervben megjelölt értéktől. Jelentős méreteket ölt a tanórák tömbösítése. Mindez nagyon megnehezíti a hallgatók életét, lehetetlenné téve a tanulmányok tervezését.

A terhelés elosztása a mintatanterv alapján összességében egyenletesnek mondható, de a képzési terv felülvizsgálata során lenne még rajta finomítanivaló.

A szigorúan véve nem teológiai tantárgyak egy részét nem teológiai szakképzetségű óraadó oktatók gondozzák, ami természetesen nem hibája a képzésnek, de kérdés, hogy az ilyen oktatók rendelkeznek-e olyan koncepcióval, amelynek keretében a hallgatókat az adott diszciplína teológiai olvasatával is meg tudják ismertetni.

Személyi feltételek

A szak felelőse az intézmény rektora, **N. N.** egyetemi tanár, a szakirány felelőse pedig **N. N.** főiskolai docens. A szakfelelős és a szakirányfelelős is megfelel a MAB-elvárásainak.

A képzésben 25 oktató vesz részt (az összesítő táblázatban 27 fő szerepel). Az oktatók közül 13 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott, 12 pedig részmunkaidős vagy óraadó. Arányuk valamelyest elmarad a MAB által elvárttól.

Az oktatók közül 17 fő tantárgyfelelős. A tantárgyfelelősök között 13 fő teljes munkaidős állású oktató 4 fő pedig részmunkaidős vagy óraadó. A tantárgyfelelősök között a T:E foglalkoztatási arány a MAB által elvárt 3:1 arányt teljesíti.

Az oktatók és a tantárgyfelelősök T:E foglalkoztatás szerinti arányát az intézmény az önértékelésben az adott foglalkoztatási forma szerinti oktatók által gondozott vagy oktatott tantárgyak kreditértékének viszonylatában adta meg. Ebben a számítási módban az oktatók T:E arány 4:1, a tárgyfelelősök T:E aránya 5,6:1.

Az oktatók kredit- és óraterhelése nem lépi át a MAB által meghatározott küszöböt, de több oktató is a terhelés elfogadott felső határát. (A 17 tantárgyfelelős közül 5 főnek nagyobb a terhelése, mint 25 kredit, ami az elfogadható mértéken belül van.)

A tantárgyfelelősök közül 5 fő nem rendelkezik tudományos fokozattal, de ők gyakorlatért, kisebb

jelentőségű gyakorlati tantárgyért, vagy szabadon választható tantárgyért felelősek.

Az önértékelésben szereplő táblázat szerint nem minden tantárgyfelelős vesz részt a tantárgya oktatásában.

A jól felkészült, középgenerációs, illetve fiatalokból álló tanári gárda tagjai a hazai, illetve a nemzetközi szakmai életben is jól ismert, kiváló kvalitásokkal rendelkező oktatók.

Tudományos háttér

Az oktatói tudományos tevékenység szervezett formában zajlik. Kutatóműhelyekkel, belföldi és külföldi kutatói kapcsolatokkal rendelkezik az intézmény, amely a teológiai szakon folyó munkát tekinti legfontosabb feladatának. Ehhez a munkához kapcsolódik szervesen az a kiterjedt kutatói aktivitás, amely megalapozza ezt az oktatói tevékenységet. A nemcsak szerteágazó, de nemzetközileg is jegyzett kutatási projektek jó szakmai alapot nyújtanak a főiskola szakmai ethosához, hiszen komoly felkészültségű professzorok kutatási eredményeik első kézből való oktatása az egyik leghatékonyabb húzóerő a teológiai felsőoktatásban. Ilyen munkaként említik: Samaritánus Pentateuchus kritikai szövegkiadását, a protestáns újfordítású Biblia újszövetségi fordításának revíziós munkálatait (2009-2012). Kiemelésre érdemes: N. N. értekezése (XXXXX című habilitációs dolgozata.) vagy N. N.: XXXXX című habilitációs anyaga. Az intézményben folyó kutatómunka három intézetben folyik: a *Simeon Kutatóintézetben* és a *Kálvin Kutatóintézetben*, valamint az egyházkerületi levéltárban.

Infrastrukturális feltételek

Az infrastrukturális feltételek adottak. Az épület oktatási helyiségei, tanszéki szobái, közösségi terei ellátják funkciójukat, bár az alacsony hallgatói létszám miatt a kihasználtságuk alacsony, fenntartásuk nehéz feladat.

2004-ben készült el az oktatáshoz szükséges 8 tanterem, egy nagyméretű és egy kisebb konferenciaterem kialakítása, illetve felújítása. Ezek száma és felszereltsége megfelelő. Három intézet részére további öt „tanszéki” szoba áll rendelkezésre, ahol a tanszéki könyvtárak (néhány ezer kötet/könyvtár) is vannak. Noha korszerű számítástechnikai eszközökkel felszerelt az intézmény, a hallgatók döntő többsége saját hordozható számítógéppel rendelkezik, a számítógéptermet alig használják. A fejlesztés elsősorban a hálózati bővítésre irányul.

A teológiai könyvtár két részből áll: a nagyhírű, kivételes értékeket magának tudó *Pápai Teológiai Főiskola Teológiai Szemináriumának* anyaga (XVI. századtól) valamint a *Wuppertali Predigerseminar* anyaga (XX. század klasszikus teológiai anyaga. A két könyvtár együttes állománya eléri a 60 ezer kötetet. (EBSCO adatbázisa elérhető a Központi Teológiai Könyvtárban).

A képzési létszám és kapacitás

A szakra felvehető hallgatók száma 30 fő. Átlagosan ez a kontingens felében-harmadában van kihasználva (10–15 fő). Ezek az évek óta mutatkozó létszámadatok nemcsak gazdaságilag kockáztatják az oktatás színvonalát, de szakmai, oktatástechnikai szempontból is.

Az évfolyamok kis létszáma ellenére a bizottság a hallgatók összességéről jó benyomást szerezhetett. A konzultáción aktívak, érdeklődők voltak, elhivatottak. Szívesen tanulnak és büszkék intézményükre, a történelmi hagyományokra, a magas szintű tudományos munkára, a gyakorlati élet kihívásai inspirálják őket. Különösen kiemelkedő a különféle társadalmi szolgálatokban való részvételük, elkötelezettségük, ami jótékonyan hat vissza elméleti stúdiumaikra.

2. A képzési folyamat és eredményeinek elemző értékelése

A kurzusok jellege, módszertana

A megszokott főiskolai oktatási módszerekkel gondoskodik az intézmény a tananyag elsajátításának biztosításáról. A tananyag fejlesztése a legtöbb területen megvalósul (kiemelten a biblikus tárgyak esetében). Egyéni konzultációs lehetőségek biztosítottak. Képzési együttműködések más intézményekkel adottak.

Komoly szakmai munka segíti a holt nyelvek tanulását a főiskolán. N. N. többször módosított héber nyelvtana kítűnő jegyzetként ma is használatos. 2012 óta a kijelölt perikópák exegetikai feldolgozása nagyon részletes jegyzetekkel történik, önálló, otthoni munka keretében. Fontos tananyag fejlesztő munka Peter Stuhlmacher: *Die biblische Theologie des Neues Testaments* című kétkötetes mű lefordítása. Tovább folyik a Kálvin újszövetségi kommentárjainak magyar nyelvű összkiadására, valamint a Kálvin

újszövetségi magyarázatainak kritikai szövegkiadására irányuló projekt. 2015 végéig tervezik ezt a munkát befejezni. Hasonlóan fontos tartalmi megújulást szolgál a Ethelbert Stauffer: *Az Újszövetség teológiája* című munka újbóli kiadása, valamint James Dunn: *Jesus, Paul and the Gospels* című könyv. A dogmatika oktatást segíti a Clark-Lints-Smith *101 Key Terms in Philosophy and Their Importance for Theology* című munka fordítása és kiadása, vagy a Kálvin *Institució* új fordítása. A *Gyakorlati Teológia Intézet* tanegységek tananyagának fejlesztéséről konkrétumokat nem tudhattunk meg az önértékelésből.

A gyakorlati képzés része a legáció, aminek a keretében a hallgatókat arra ösztönzik, hogy minél többféle gyülekezetben forduljanak meg és szolgáljanak. Ezt egészíti ki a hatodéves lelkészi szakmai gyakorlat. Ennek a munkának a tapasztalatait a hallgatók az oktatókkal közösen beszélnek meg a vezetett munkanaplók alapján, másfelől a gyakorlatvezető lelkész is értékeli a munkát (kettős tutoriális rendszer). Sajnálatosnak tartjuk, hogy a 2011/2012-ben kipróbált és igen hasznosnak ítélt szemeszterzáró gyakorlat további alkalmazásától eltekintettek.

Az oktatás célja kétirányú: „tudományosan képzett lelképásztorok képzése, és tiszta fogalmisággal gondolkodni tudó, hittartalmakat szívvel és értelemmel elsajátító lelképásztorok nevelése”. Az oktatói kar elszánt törekvése, hogy a hallgatók a szaktárgyi anyagok szintézisét hozzák létre. Ezt segíti a szemináriumi munka; az exegetikai módszertan; a szakirodalmi tájékozódás szorgalmazása; a hallgatók tudományos tájékozódásának elősegítése konferenciákon való aktív részvétellel; és a doktori programokban való részvétel.

Értékelés és ellenőrzés

A vizsgák és kollokviumok a TVSZ-ben követhetően szabályozottak. A képzés egyik specialitása a tutori rendszer, amely a beszámolók szerint jól teljesíti feladatát, de a személyiségi jogok védelme szempontjából odafigyelést igényel.

A tanulmányok lezárásának 3 területe: abszolutórium, szakdolgozat, záróvizsga. A beszámolók szerint a vizsga letétele több hallgatónak gondot okoz. A megoldás felé az intézmény tudatos lépéseket tesz.

A hallgatók részéről komoly kifogás nem merült fel a hallgatói teljesítmény mérésével kapcsolatban.

A képzés eredményessége, hallgatói létszámadatok, tehetség gondozás

Az intézményi kapacitás nem kihasználta. A teológus szak létszáma átmeneti emelkedést mutat, de csökkenése már rövidtávon is várható. A létszám biztosítása az intézmény számára jelentős kihívás.

A jelentkezők a főiskola oktatási kínálatáról az intézmény honlapján, a főiskola kiadványaiból, a korábbi hallgatóktól, egyházkerületi felhívásokból tájékozódhatnak. A jelentkezők másik forrását a térségben egyben gyakorló helyül is szolgáló gyülekezetekkel való eleven kapcsolat képezi.

A felvettek és a diplomát szerzők létszámai közötti eltérés a nyelvi ismeretek hiányából és a záróvizsgai elvárásokból fakad. Az 50%-os lemorzsolódási arány teológus szakon magas, de nem példa nélküli. A TDK az intézményben nem játszik jelentős szerepet. A főiskola PhD-képzést nem folytat, ezt partnerintézményein át nyújtja az érdeklődőknek.

3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei

A szak „gazdája”, menedzselése

A szak minőségstratégiájának megvalósulásáért az adott szak felelőse felel. Mivel a főiskola képzési profiljának elsődleges eleme a vizsgált szak, ezért nem meglepő, hogy a szak felelőse egyben az intézmény rektora is. Ez egy kis méretű intézménynél nem szokatlan megoldás.

Belső, rendszeres minőségbiztosítás, DPR (intézkedések, reakciók)

A szak minőségbiztosítása az intézményi minőségbiztosítási rendszer keretében működik. A minőségbiztosításról az intézményi értékelésben részletes elemzés szól.

Formális DPR rendszer vagy karrier iroda nem működik az intézményben, ám személyes kapcsolattartással, illetve az egyházkerületen keresztül szinte minden végzős hallgatójukat nyilvántartják. A végzetteket kéri fel kiemelt lelki szolgálatokra. Az intézmény ilyen formán tartja velük a kapcsolatot és követi pályájukat. Az Egységes Lelkészképesítő Vizsga is egyfajta követést testesít meg.

4. A szak összefoglaló értékelése (jelen, jövő) C-SWOT analízisüket is figyelembe véve

A szak C-SWOT elemzésében az akadályok megegyeznek az intézményi elemzésben látottakkal.

Fennálló veszély a lemorzsolódás, ami a képzési folyamat hatékonyságát és a képzetten kikerülő szakemberek megfelelő számát is érinti. Az intézmény kutatási projektjei erősek, különösképpen a református egyház belső szükségleteire és külföldi együttműködő partnerek tekintetében. Figyelmet érdemel a nyelvvizsgálóval kapcsolatos elvárások rendszere. Ki nem használt lehetőség a TDK-munka, ami jó hatással lehetne a hallgatói teljesítmények növelésére is a hallgatói érdeklődés felkeltésén keresztül.

Az intézmény működésére súlyos teherként nehezedik, hogy a DREK jobbára szórvány gyülekezeteket fog egybe, valamint hogy létszámát tekintve a hazai reformátusság töredék részét képezi. Általában is jellemző a demográfiai mélypont, ebből következően alacsony a hallgatói létszám. Tovább rontja a minőséget az előtanulmányok aggasztóan alacsony színvonala. A teológiai képzésnek így nincsenek megfelelő alapjai.

A főiskola erősségei közé tartozik a jól felszerelt nemzetközi összehasonlításban is értékes könyvtár, a kutató intézetek saját szakkönyvtáraival. Igen jó a képzés gyakorlati jellege. A képzés oktatói jó ismerői a térség helyzetének, nagy részben gyakorló lelképásztorok is. Kutatási projekteknél szép számmal vesznek részt hallgatók.

Súlyos gond viszont – részben a tanulmányok befejezésének elmaradását okozva – a modern nyelvi középfokú komplex nyelvvizsga elmaradása. Ez lehet az oka annak is, hogy kevesen pályáznak egyébként szép számban felkínált külföldi ösztöndíjakra. Sokan diploma nélkül lépnek ki a képzésből.

Nem tér ki rá az önértékelés, de az értékelés során kiderült, hogy kialakultak ellentmondások a mintatanterv és a tényleges órarend között, melyek feloldása nem tűr halasztást, és valamelyest javítani volna szükséges a teljes munkaidős és az egyéb módon foglalkoztatott oktatók arányát.

Veszélyként tartja számon az intézmény, hogy kevés lelkészt bocsát ki, illetve, hogy a hallgatók nem tudnak élni a rendelkezésükre álló lehetőségekkel.

A lehetőségek között szerepel a *Pápai Református Kollégium Gimnáziumával* való szorosabb együttműködés, az Önkéntes Diakóniai Év intézménye, ami külföldi szolgálatot jelent, és sok esetben elősegíti a tapasztalatszerzést és a nyelvtanulást. Új szakmai specializációk jelennek meg az egyház keretei között (ifjúsági, kórház, missziói, intézményi, missziói lelkész), jövőt építő lehetőség az ún. osztálylelkész szerep: gimnáziumi osztályok választott lelkészi feladatkörének a betöltése.

5. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások

1. A képzési és kimeneti követelmények jogszabályban megjelent szűkebb és az intézmény által elfogadott részletesebb változatát a honlapon hozzáférhetővé kell tenni.¹⁰
2. Szükséges a mintatanterv és a tényleges órarend közötti összhang helyreállítása, biztosítva a hallgatók és az oktatók számára is a terhelés kiszámíthatóságát és tervezhetőségét.
3. Az Nftv. 49. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítani kell a képzésben a szabadon választható tárgyak megfelelő arányát.
4. Szükséges a teljes munkaidős oktatói létszám enyhe növelése, ami lehetőséget ad az oktatói terhelés enyhítésére, vagy az oktatók T:E arányának más módon történő javítása. Ez nem lesz könnyű feladat, ha a hallgatói létszám és az intézmény kihasználtsága nem fog növekedni.
5. Javasolt a tanárok lehetőség szerinti függetlenítése a gyülekezeti feladatoktól.
6. Minden tantárgyfelelős vegyen részt valamilyen formában a tantárgya oktatásában.
7. Javasolt a hallgatók szakmai érdekltségének, motiváltságának növelése pl. TDK-munkák segítségével.
8. Javasolt a lemorzsolódás csökkentésével és a nyelvvizsgákkal összefüggő szabályozás újragondolása.

¹⁰ Az LB jelentés tervezetére küldött észrevételeiben a főiskola jelezte, hogy a KKK mindkét változatát elérhetővé tették az intézmény honlapján.

<i>Pápai Református Teológiai Akadémia</i>	Akkreditációs minősítés
<p><i>katekéta-lelkipásztori munkatárs</i> alapképzési szak (6 félév)</p> <p>szakindítási MAB határozat: 2006/8/X/25</p>	<p>2015/2/VIII/1/2 SZ. MAB HATÁROZAT</p> <p>A (akkreditált)</p> <p>A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén –</p> <p>2019. december 31-ig hatályos</p> <p>2015. május 31-éig a MAB-hoz benyújtandó intézkedési terv készítése mellett és 2016 szeptemberében induló követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.</p>

1. A jogszabályi és az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A főiskolán 1998-ban, az újrainduláskor a győri, majd a kaposvári tanítóképző főiskolával együttműködve alakították ki a főiskolai szintű hitoktatóképzést, mely a katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzés elődjének tekinthető.

A szak KKK-ja a honlapról nem érhető el sem a miniszteri rendeletben kihirdetett rövid változatában, sem a többi felekezettel konszenzusos módon kialakított (esetleg a fenntartó által módosított) változatában.

A főiskola a szaknak csak a katekéta szakirányát működteti. Az intézmény célkitűzése a képzéssel az egyházkerület hitoktatási feladatának ellátásához szükséges felkészült hitoktatói kör biztosítása.

A tananyag elosztása a mintatantervben egyenetlen, vannak kiugróan magas kreditterheléssel ajánlott félévek. Emellett egyes tantárgyak/gyakorlatok esetén az alkalmazott kreditallokáció is kérdéseket vet fel, figyelembe véve, hogy 1 kredit 30 tanulmányi munkaórát (45–60 perc/munkaóra közötti időtartammal) jelent, ami magában foglalja a kontaktórákat és az egyéni munkaórákat is.

Az intézmény által kiadott órarendben nem azonosítható, hogy mely évfolyamok számára van meghirdetve az adott kurzus. Ebből arra is lehet következtetni, hogy A–B–C éves elosztásban, forgó rendszerben történik az oktatás, ami csak abban az esetben elfogadható, ha ez a rendszer nem veszélyezteti a logikus előtanulmányi rendet. A mintatantervben a tavaszi félévre előírt tantárgyak közül több a tavaszi féléves órarendben nem azonosítható, feltehetőleg más félévben oktatják, mint azt a mintatanterv tartalmazza. A mintatantervben szereplő tantárgyak több esetben eltérő elnevezést kapnak az órarendben. Az óraszámok a mintatanterv szerint meghaladják a minimálisként előírtat, az órarendben szereplő óraszámok azonban több esetben elmaradnak a mintatantervben megjelölt értéktől. Az aktuális félév órarendje szerint nyolc szombati napon is történik oktatás, emellett jelentős méreteket ölt a tanórák tömbösítése is. Előbbi lehet a hallgatók igénye,¹¹ utóbbi azonban megnehezíti a hallgatók életét.

A felkínált szabadon választható tantárgyak kreditértéke a mintatanterv szerint nem éri el az összkreditérték 20 %-át; ez azonban a teológia osztatlan mesterképzési szak tantárgyainak szabad felvételi lehetőségének biztosításával megoldható. Az intézmény által meghirdetett tantárgyak szabad felvételét az Nftv. szerint egyébként is biztosítani kell.

Úgy tűnik, hogy az intézményben meg tud valósulni a pedagógia-pszichológiai tantárgycsoport hatékony integrációja a teológiai látásmóddal és spiritualitással.

Személyi feltételek

2012-től N. N. főiskolai docens (teológus, vallásanár) a szak és a katekéta szakirány felelőse, aki korábban a XXXXX vezető vallásanára volt. A szakmai gyakorlatot N. N. XXXXX – aki XXXXX-ban doktorált – irányítja. E személyi változtatások azt a törekvést jelzik, hogy a főiskola vezetése igyekszik a

¹¹ Az Nftv. 17. § (2) bekezdésében foglaltak alapján nappali képzésben szombati napra csak a hallgatói önkormányzat egyetértésével szervezhető oktatás.

szak pedagógiai-pszichológiai ismeretköreinek szemléleti orientációját közelebb vinni a teológia szemléleti bázisához. Öröndetes tehát a személyi feltételek javulása, az elmúlt időszakban – külföldi tapasztalatokkal is egyre inkább rendelkező – fiatal tanerőkkel erősödött meg a képzés személyi állománya. Komoly segítség a képzés konszolidációjában a *Református Pedagógiai Intézet* segítségnyújtása.

A képzésben 19 oktató vesz részt (az összesítő táblázatban 18 fő szerepel). Az oktatók közül 12 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott, 7 pedig részmunkaidős vagy óraadó. Arányuk megfelel a MAB által elvártnak.

Az oktatók közül 13 fő tantárgyfelelős. A tantárgyfelelősök között 9 fő teljes munkaidős állású oktató 4 fő pedig részmunkaidős vagy óraadó. A tantárgyfelelősök között a T:E foglalkoztatási arány elmarad a MAB által elvárt 3:1 aránytól.

Az oktatók kredit- és óraterhelése nem lépi át a MAB által meghatározott küszöböt, de több oktató is eléri a terhelés elfogadott felső határát. (A 13 tantárgyfelelős közül 4 főnek nagyobb a terhelése, mint 25 kredit, mely az elfogadható mértéken belül van.)

A tantárgyfelelősök közül 1 fő nem rendelkezik tudományos fokozattal, de ő egy kisebb jelentőségű gyakorlati jellegű tantárgyért felelős.

Az önértékelésben szereplő táblázat szerint nem minden tantárgyfelelős vesz részt a tantárgya oktatásában.

Tudományos háttér

A szakon folyó képzés főleg gyakorlati célkitűzést valósít meg: a hitoktatást végző katekéták képzését. A szaknak a teológia osztatlan mesterképzési szakkal közös tantárgyait annak a szaknak oktatói tanítják, ezért az oktatói kar meghatározó tudományos munkássága elsősorban ahhoz kapcsolódóan jelenik meg. A 2012-ben történt személyi változások megalapozott reményt adnak arra, hogy a pedagógiai-pszichológiai ismeretkörök oktatása is az evangélium szellemében művelt tudománnyá alakulhasson át.

Infrastrukturális feltételek

Az infrastrukturális feltételekről a szak önértékelése külön nem szól. A szak infrastruktúrájára az intézményi részben és a teológia osztatlan mesterképzési szak értékelésében foglalt megállapítások érvényesek.

A képzési létszám és kapacitás

A 2012-es intézményfejlesztési terv előirányzata az újonnan felvehető hallgatói létszámra: 24 fő. Kétségtelen, hogy a korábbi évekhez viszonyítva az elmúlt két évben a felvettek számaránya jelentősen emelkedett, ám az önértékelésből nehezen deríthető ki, hogy mekkora lehet a tényleges igény. Érdemes lenne szélesebb körű igényfelmérést végezni, nemcsak egyházi körökben, de állami fenntartású nevelő intézmények körében is.

Az évfolyamok kis létszáma ellenére a hallgatói aktivitás igen jó, érdeklődőek a tanulmányaikban, elhivatottak a jövő hivatásuk irányában. A diáksággal folytatott megbeszélésben képviselve voltak a szak hallgatói is, és egyenrangú partnerként nyilatkoztak meg a teológusokkal együtt. Idegennyelvi jártasságuk javul, a 2012/13. tanévben felvettek 56 %-ának van nyelvvizsgálója, ami körükben igen jó arány. A korábbi évekről ez nem mondható el.

2. A képzési folyamat és eredményeinek elemző értékelése

A kurzusok jellege, módszertana

A hallgatók képzésében a holt nyelveknek és speciális teológiai előtanulmányoknak nincs helye, ezért olyan másodlagos irodalomból áll a kurzus szakirodalmi tematikája, ami könnyen elsajátítható. 2013-ban a *Biblikus teológia* tantárgy oktatásához terjedelmes jegyzet készült, melynek feladata a szakmai alapok pótlása, kiváltása. Az eddigi visszajelzések arról tájékoztatnak, hogy jól tanulható az anyag.

A felkészítésben a szakirodalmi tájékoztatás mellett a gyakorlat megszervezése és véghezvitele a legfontosabb feladat a legkülönbözőbb helyszíneken (Pápa, Csopak, Dad, Litér, Csajág, Kaposvár, Székesfehérvár, Nemesgözsöny, Kocs, stb.). A munkanaplók, hospitálási naplók szolgálnak értékelési eszközzel; a helyszíni munka értékelését a gyülekezeti katechézist felügyelő lelkipásztor végzi.

Értékelés és ellenőrzés

Az értékelés a hagyományos módszerekkel történik: kollokvium, gyakorlati jegy, szigorlat (a kimutatásban félrevezető, hogy a kollokviumok és szigorlatok számát kreditértékükben adja meg). A szak képzésének lezárása az abszolutórium megszerzése, a szakdolgozat megvédése, és a záróvizsga útján történik. Hasznos segítség a hallgatóknak, hogy 11 tantárgy zárul dolgozat írásával, de más tantárgyakhoz kapcsolódóan is készülnek dolgozatok, így könnyebb a szakdolgozat elkészítése. A témaválasztás a hallgatók joga, de követheti az oktatók ajánlásait. A szakdolgozat témavezetője lehet az intézmény oktatója vagy külső szakember. A dolgozatokat két bíráló értékeli. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és szóbeli számonkérésből áll.

A képzés eredményessége, hallgatói létszámadatok, tehetséggondozás

A korábban jobbra tanári szakképzettséggel már rendelkező, vagy valamilyen tanárszakon párhuzamos tanulmányokat folytató hallgatók után az utóbbi években pedagógiai előtanulmányokkal döntően nem rendelkezők jelentkeznek a szakra, s ezért az intézménynek meg kellett erősítenie a pedagógiai-pszichológiai ismeretkörök oktatói hátterét.

Az alapszakos hallgatók tudományos kutatásra buzdítása csak korlátozottan lehetséges, hiszen kötött családi háttérből jönnek, továbblépési lehetőségeik pedig az intézményen belül korlátozottak. Ez a buzdítás talán inkább a jövőbeli gyakorlati munkájuk megalapozásának mindennapi gyakorlását kívánja elősegíteni (képesek legyenek egy dolgozatot megírni, könyvtárat, levéltárat használni, stb.), kevésbé a tudományos utánpótlás képzését.

A felvettek és a diplomát szerzők arányáról csak az intézményi önértékelés ad tájékoztatást, ezért az értékelés is ahhoz kapcsolódóan jelenik meg.

Nemcsak a szükséges hallgatói létszám biztosítása érdekében, de szakmai megfontolásokból is fontos az az elhatározás, hogy tervezik létrehozni a katekéta-továbbképzés rendszerét a lelkipásztor-továbbképzés mintájára. Ez a rendszer egyben az egyházkerület(ek)/iskolák igényváltozásainak felmérésére is alkalmas rendszer lehet.

3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei

A szak „gazdája”, menedzselése

A szak felelőse N. N., a szakmai gyakorlat felelőse N. N.. Mindkettőjük eddigi szakmai gyakorlata elegendő garancia arra, hogy a szakon magas színvonalú képzés valósulhat meg, mind az elméleti képzésben, mind a hallgatók gyakorlati felkészítésében.

Tekintettel az intézmény kis méretére, a különböző szervezeti egysége formális együttműködése mellett az oktatási folyamat gondozásában és fejlesztésében igen jelentős szerep jut a nonformális, személyes kapcsolatoknak.

Belső, rendszeres minőségbiztosítás, DPR (intézkedések, reakciók)

A szak minőségstratégiájának megvalósulásáért az adott szak felelőse felel. A szak minőségbiztosítása az intézményi minőségbiztosítási rendszer keretében működik. A minőségbiztosításról az intézményi értékelésben részletes elemzés szól.

A jelentkezők az oktatáson belüli lehetőségekről a honlapról, valamint az intézményt bemutató kiadványokból, nem kevéssé az itt végzettek beszámolóiból értesülnek. Formális DPR nem működik az intézményben. A gyülekezetekkel való folyamatos kapcsolattartás teszi lehetővé a „munkaerőpiac” igényeinek és elégedettségi szintjének a monitorizálását. Igyekeznek a végzettek életpályáját is követni, elsősorban személyes kapcsolattartás révén.

4. A szak összefoglaló értékelése (jelen, jövő) C-SWOT analízisüket is figyelembe véve

Az akadályok sorában elsősorban a szakma alacsony presztízse, javadalmazásának kiszámíthatatlansága és egyben gyengesége szerepel, valamint a munka melletti tanulás nehézségei.

Jelentős a másoddiplomások száma a szakon, akik felsőoktatásban szerzett hallgatói rutinnal és nyelvvizsgával is rendelkeznek. A mennyiségi és minőségi mutatók jelentősen javultak az elmúlt években. A szak új felelőse PhD fokozattal és nagy szakmai gyakorlattal rendelkező református teológus-vallásatanár.

Az önértékelésben foglaltak szerint komoly gond viszont a hallgatók egyenlőtlen előképzettsége, a számítógép használat nehézségei az idősebb korosztálynál, s nehézséget jelent a gyakorlóléhelyek földrajzi

távolsága Pápától. Emellett az értékelés során más problémák is felszínre kerültek, leglényegesebbként a nappali képzés követelményeinek nem megfelelő képzésszervezés, ami valójában egy levelező képzésnek felel meg.

A városban jelenlevő felsőoktatási intézmények (*Nyugat-Magyarországi Egyetem és Pannon Egyetem*) nyitottak a főiskola irányában.

Veszély, hogy az idősebb hallgatói korosztály végleg leszakad az idegennyelvi képzésből, miközben a nyelvtanulás lehetősége könnyített követelményekkel áll rendelkezésükre.

A szak megszilárdulását komolyan szolgálhatja, ha a képzést abban a kontextusban értékelik, ami a magyar társadalom értékválságának felszámolására irányul, s felvállalják a társadalmi közéletben az értékközvetítés szerepét, melynek gyökere a keresztény hit. Ez nagyobb bátorságot igényel a világi felsőoktatási intézmények felé annak a speciális üzenetnek a közvetítésében, ami nem felekezet-specifikus. Komoly kihívás tehát a főiskola további működését szemlélve, képes e kilépni felekezetileg kötött kereteiből, és ösztársadalmi méretekben hatást gyakorolni a közgondolkodásra, közerkölcsre, egy etikusabb világkép kialakítására az embereken.

5. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások

1. A képzési és kimeneti követelmények jogszabályban megjelent szűkebb és az intézmény által elfogadott részletesebb változatát a honlapon hozzáférhetővé kell tenni.¹²
2. A legrövidebb időn belül rendezni szükséges a mintatanterv és a tényleges órarend közötti ellentmondásokat. A szak az órarendjét a teológia szak órarendjétől jól megkülönböztethető módon, külön kell megadni. Egy szak órarendje nem lehet egy másik szak lábjegyzetelt változata némi kiegészítéssel.
3. Az Nftv. 49. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítani kell a képzésben a szabadon választható tárgyak megfelelő arányát.
4. Növelni szükséges a teljes munkaidős tantárgyfelelősök arányát, mely jelenleg nem éri el az elvárt T:E – 3:1 arányt.
5. Tanárok lehetőség szerinti függetlenítése a gyülekezeti feladatoktól.
6. Minden tantárgyfelelős vegyen részt valamilyen formában a tantárgya oktatásában.
7. Javasolt a formalizált pályakövetés bevezetése.¹³

¹² Az LB jelentés tervezetére küldött észrevételeiben a főiskola jelezte, hogy a KKK mindkét változatát elérhetővé tették az intézmény honlapján.

¹³ Az LB jelentés tervezetére küldött észrevételeiben a főiskola jelezte, hogy a kötelezően választható hit- és erköstanoktatás bevezetése óta a PRTA a fenntartó egyházkerület vezetésével együttműködve folyamatosan növeli a hitoktatók létszámát. Az intézmény álláspontja szerint így a katekéták továbbképzésének megszervezésével a pályakövetés nemcsak formálisan, hanem tartalmilag is megvalósul.

Függelék

A Pápai Református Teológiai Akadémia által folytatott képzések

hitéleti képzési terület

osztatlan mesterképzések (MA)

teológia (N, L)

alapképzések (BA)

katekéta–lelkipásztori munkatárs (N, L)

A látogató bizottság tagjai:

Dr. Lukács László Professor Emeritus (SSZHF) – az LB elnöke

Dr. Béres Tamás egyetemi tanár (EHE)

Dr. Veres Sándor Péter egyetemi tanár (BTA)

Bodorkós László ny. egyetemi főtanácsos (NYME)

Kiss Dávid hallgató (BCE) – HÖÖK

A látogatás MAB referense: Czilli Máté

A látogatás időpontja: 2014. április 8.